Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

4 päivänä lokakuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kansainvälisen suojelun myöntäminen – Direktiivi 2013/32/EY – 38 artikla – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 18 artikla – Turvallisen kolmannen maan käsite – Turkin tasavallan luokittelu turvalliseksi kolmanneksi maaksi – Kansainvälisen suojelun hakijoiden ottaminen takaisin kolmanteen maahan – Kieltäytyminen

Asiassa C-134/23,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Symvoulio tis Epikrateias (ylin hallintotuomioistuin, Kreikka) on esittänyt 3.2.2023 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.3.2023, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**Somateio ”Elliniko Symvoulio gia tous Prosfyges**” ja

**Astiki Mi Kerdoskopiki Etaireia ”Ypostirixi Prosfygon sto Aigaio”**

vastaan

**Ypourgos Exoterikon** ja

**Ypourgos Metanastefsis kai Asylou,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Lycourgos sekä tuomarit O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin ja L. S. Rossi (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.3.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Somateio ”Elliniko Symvoulio gia tous Prosfyges”, edustajanaan V. Papadopoulos, dikigoros,

– Astiki Mi Kerdoskopiki Etaireia ”Ypostirixi Prosfygon sto Aigaio”, edustajanaan E. Spathana, dikigoros,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

– Kreikan hallitus, asiamiehinään Z. Chatzipavlou, K. Georgiadis, G. Karipsiadis, T. Papadopoulou ja S. Spyropoulos,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään A. Edelmannová, M. Smolek ja J. Vláčil,

– Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja R. Kanitz,

– Kyproksen hallitus, asiamiehinään I. Neophytou ja F. Sotiriou,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään Zs. Biró-Tóth ja M. Z. Fehér,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. K. Bulterman ja A. Hanje,

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Azéma ja A. Katsimerou,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.6.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60) 38 artiklan, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 18 artiklan valossa, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä Somateio ”Elliniko Symvoulio gia tous Prosfyges” (Kreikan pakolaisneuvosto -yhdistys, Kreikka) ja Astiki Mi Kerdoskopiki Etaireia ”Ypostirixi Prosfygon sto Aigaio” (voittoa tavoittelematon yksityisoikeudellinen yhteisö ”Egeanmeren pakolaisten tuki”, Kreikka), jotka molemmat työskentelevät pakolaisten hyväksi, ja toisaalta Ypourgos Exoterikon (ulkoasiainministeri, Kreikka) ja Ypourgos Metanastefsis kai Asylou (maahanmuutto- ja turvapaikkaministeri, Kreikka) ja joka koskee mainittujen ministerien yhteisesti antamien sellaisten ministeriöiden päätösten pätevyyttä, jossa Turkin tasavalta määritetään turvalliseksi kolmanneksi maaksi tietyille kansainvälisen suojelun hakijoiden ryhmille.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Unionin oikeus*

#### *Euroopan unionin ja Turkin välinen takaisinottosopimus*

3 Euroopan unioni ja Turkin tasavalta tekivät 16.12.2013 sopimuksen luvattomasti maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta (EUVL 2014, L 134, s. 3; jäljempänä EU:n ja Turkin välinen takaisinottosopimus). Sopimus ratifioitiin Euroopan unionin puolesta 14.4.2014 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2014/252/EU (EUVL 2014, L 134, s. 1).

4 EU:n ja Turkin välisen takaisinottosopimuksen 4 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Turkki ottaa takaisin jäsenvaltion pyynnöstä ja edellyttämättä jäsenvaltiolta muita kuin tässä sopimuksessa tarkoitettuja muodollisuuksia kaikki kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt, jotka eivät ole täyttäneet tai eivät enää täytä maahantulon, oleskelun tai asumisen edellytyksiä pyynnön esittäneen jäsenvaltion alueella, jos 10 artiklan perusteella todetaan, että:

– –

c) kyseiset henkilöt ovat saapuneet laittomasti suoraan jäsenvaltioiden alueelle oleskeltuaan Turkin alueella tai kuljettuaan sen kautta.”

5 EU:n ja Turkin välisen takaisinottosopimuksen 4 artiklassa vahvistettua velvoitetta sovelletaan takaisinoton sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta takaisinoton sekakomitean päätökseen täytäntöönpanojärjestelyistä, joita luvattomasti maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyn Euroopan unionin ja Turkin tasavallan välisen sopimuksen 4 ja 6 artiklan soveltaminen 1 päivästä kesäkuuta 2016 alkaen edellyttää, 23.3.2016 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2016/551 (EUVL 2016, L 95, s. 9) nojalla 1.6.2016 alkaen.

*Direktiivi 2013/32*

6 Direktiivin 2013/32 johdanto-osan 18, 43, 44 ja 46 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(18) On sekä jäsenvaltioiden että kansainvälistä suojelua hakevien edun mukaista, että kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset ratkaistaan mahdollisimman nopeasti, tämän kuitenkaan rajoittamatta asianmukaisen ja perusteellisen tutkinnan suorittamista.

– –

(43) Jäsenvaltioiden olisi tutkittava kaikki hakemukset sisällöllisesti eli arvioitava, voidaanko asianomaista hakijaa pitää henkilönä, joka voi saada kansainvälistä suojelua [vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2011/95/EU [(EUVL 2011, L 337, s. 9)] mukaisesti, ellei tässä direktiivissä säädetä toisin, erityisesti silloin, kun voidaan kohtuudella olettaa, että toinen valtio suorittaa tutkinnan tai antaa riittävän suojelun. – –

(44) Jäsenvaltioille ei olisi asetettava velvoitetta arvioida kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta sisällöllisesti silloin, kun hakijan voidaan kohtuudella olettaa hakevan suojelua kolmannesta maasta, johon hänellä on kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettu riittävä yhteys, ja on perusteita katsoa, että hakija otetaan kyseiseen maahan tai otetaan takaisin kyseiseen maahan. Jäsenvaltioiden olisi toimittava tämän mukaisesti vain silloin, jos asianomainen hakija olisi turvassa kyseisessä kolmannessa maassa. Jotta vältetään hakijoiden edelleen liikkuminen, olisi laadittava yhteiset periaatteet, joiden mukaisesti jäsenvaltiot voivat katsoa tai määrittää kolmannen maan turvalliseksi.

– –

(46) Kun jäsenvaltiot soveltavat turvallisen maan käsitteitä tapauskohtaisesti tai määrittävät maat turvallisiksi hyväksymällä asiaa koskevia luetteloita, niiden olisi otettava huomioon muun muassa Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston [(EASO)] perustamisesta 19 päivänä toukokuuta 2010 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 439/2010 [(EUVL 2010, L 132, s. 11)] tarkoitetut suuntaviivat ja käsikirjat sekä alkuperämaata koskevat tiedot ja toimet, mukaan lukien EASOn menetelmät alkuperämaita koskevien raporttien laatimiseksi, sekä asiaankuuluvat YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun suuntaviivat.”

7 Direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’Geneven yleissopimuksella’ 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla;

– –

c) ’hakijalla’ kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, josta ei ole vielä tehty lainvoimaista päätöstä;

– –

e) ’lainvoimaisella päätöksellä’ päätöstä siitä, myönnetäänkö kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle direktiivin [2011/95] mukainen pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema ja johon ei enää sovelleta tämän direktiivin V luvussa säädettyjä oikeussuojakeinoja riippumatta siitä, vaikuttavatko nämä oikeussuojakeinot siten, että hakijat saavat jäädä asianomaisen jäsenvaltion alueelle odottamaan asiansa ratkaisua;

– –”

8 Direktiivin II luku, jonka otsikko on ”Perusperiaatteet ja takeet”, sisältää 6–30 artiklan.

9 Direktiivin III luku, jonka otsikko on ”Ensimmäiseen päätökseen liittyvät menettelyt”, sisältää muiden muassa 31, 33, 35 ja 38 artiklan.

10 Direktiivin 2013/32 31 artiklan, jonka otsikko on ”Tutkintamenettely”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot käsittelevät kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset II luvun perusperiaatteiden ja takeiden mukaisessa tutkintamenettelyssä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tutkintamenettely saadaan päätökseen mahdollisimman pian, tämän kuitenkaan rajoittamatta asianmukaista ja perusteellista tutkintaa.”

11 Direktiivin 33 artiklassa, jonka otsikko on ”Hakemukset, joilta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset”, säädetään seuraavaa:

”1. Niiden tapausten lisäksi, joissa hakemusta ei [kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksen (EU) N:o 604/2013 [(EUVL 2013, L 180, s. 31)] mukaisesti tutkita, jäsenvaltiot eivät ole velvollisia tutkimaan, voidaanko hakijaa pitää henkilönä, joka voi saada kansainvälistä suojelua direktiivin [2011/95] mukaisesti, kun hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset tämän artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat katsoa kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset ainoastaan, jos:

a) toinen jäsenvaltio on myöntänyt kansainvälistä suojelua;

b) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan 35 artiklan mukaisesti hakijan kannalta ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi;

c) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan 38 artiklan mukaisesti hakijan kannalta turvalliseksi kolmanneksi maaksi;

_ _”

12 Direktiivin 35 artiklassa, jonka otsikko on ”Ensimmäisen turvapaikkamaan käsite”, säädetään seuraavaa:

”Tietty valtio voidaan katsoa tietyn hakijan kannalta ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi, jos:

a) hänet on tunnustettu tässä valtiossa pakolaiseksi ja tämän suojelun perusteet ovat hänen osaltaan edelleen voimassa; tai

b) hän kuuluu tässä valtiossa muuten riittävän suojelun piiriin, palauttamiskiellon periaate mukaan luettuna

edellyttäen, että hänet otetaan takaisin tähän valtioon.

Soveltaessaan ensimmäisen turvapaikkamaan käsitettä hakijan henkilökohtaiseen tilanteeseen jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon 38 artiklan 1 kohdan. Hakijalla on oltava mahdollisuus riitauttaa ensimmäisen turvapaikkamaan käsitteen soveltaminen hänen henkilökohtaiseen tilanteeseensa.”

13 Direktiivin 38 artiklassa, jonka otsikko on ”Turvallisen kolmannen maan käsite”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä vain, jos toimivaltaiset viranomaiset ovat vakuuttuneita siitä, että kansainvälistä suojelua hakevaa kohdellaan asianomaisessa kolmannessa maassa seuraavien periaatteiden mukaisesti:

a) hakijan henki tai vapaus ei ole uhattuna hänen rotunsa, uskontonsa, kansallisuutensa, tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisensa tai poliittisten mielipiteidensä vuoksi;

b) direktiivissä [2011/95] määritellyn vakavan haitan vaaraa ei ole;

c) noudatetaan Geneven yleissopimuksen mukaista palauttamiskiellon periaatetta;

d) noudatetaan kieltoa poistaa hakija maasta, jos tällä rikottaisiin kansainvälisen oikeuden mukaista oikeutta suojeluun kidutukselta tai julmalta, epäinhimilliseltä tai halventavalta kohtelulta; ja

e) on olemassa mahdollisuus hakea pakolaisasemaa ja saada pakolaiseksi tunnustettuna Geneven yleissopimuksen mukaista suojelua.

2. Turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisessa on noudatettava kansallisessa oikeudessa vahvistettuja sääntöjä, joihin kuuluvat:

a) säännöt, joiden mukaan hakijan ja asianomaisen kolmannen maan välillä on oltava yhteys, jonka perusteella hakijan olisi kohtuullista matkustaa tähän maahan;

b) säännöt menettelyistä, joita noudattaen toimivaltaiset viranomaiset voivat vakuuttua siitä, että turvallisen kolmannen maan käsitettä voidaan soveltaa tiettyyn maahan tai tiettyyn hakijaan. Näihin menettelyihin on kuuluttava asianomaisen maan turvallisuuden tapauskohtainen arviointi yksittäisen hakijan kannalta ja/tai maiden määrittäminen kansallisella tasolla yleensä turvallisiksi;

c) kansainvälisen oikeuden mukaiset säännöt, joiden nojalla voidaan yksilöllisesti tutkia, onko asianomainen kolmas maa turvallinen tietyn hakijan kannalta ja joiden nojalla hakija voi vähintään kiistää turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen sillä perusteella, että asianomainen kolmas maa ei ole turvallinen hänen henkilökohtaisessa tilanteessaan. Hakijalla on myös oltava mahdollisuus riitauttaa a alakohdassa tarkoitettu hakijan ja kolmannen maan välinen yhteys.

3. Pannessaan täytäntöön yksinomaan tähän artiklaan perustuvan päätöksen jäsenvaltioiden on:

a) ilmoitettava asiasta hakijalle; ja

b) annettava hänelle asiakirja, jossa kolmannen maan viranomaisille ilmoitetaan kyseisen maan kielellä, että hakemuksen sisältöä ei ole tutkittu.

4. Jos kolmas maa ei salli kyseisen hakijan saapua alueelleen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että hän pääsee menettelyyn II luvun perusperiaatteiden ja takeiden mukaisesti.

5. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava [Euroopan] komissiolle säännöllisesti maat, joihin tätä käsitettä sovelletaan tämän artiklan säännösten mukaisesti.”

*Asetus (EU) 2024/1348*

14 Direktiivi 2013/32 on kumottu kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn luomisesta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta 14.5.2024 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/1348 (EUVL L, 2024/1348) 12.6.2026 alkaen tämän asetuksen 79 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

***Kreikan oikeus***

*Laki kansainvälisestä suojelusta*

15 Kansainvälisestä suojelusta ja muista säännöksistä annetulla lailla 4636/2019 (Nomos 4636/2019 peri diethnous prostasias kai alles diatakseis) (FEK A’ 169/1.11.2019), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiaan (jäljempänä kansainvälisestä suojelusta annettu laki), direktiivi 2013/32 saatetaan osaksi Kreikan oikeusjärjestystä.

16 Kansainvälisestä suojelusta annetun lain 84 §:n 1 momentin d kohdassa säädetään, että toimivaltaiset viranomaiset katsovat kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan kyseisen lain 86 §:n mukaisesti hakijan kannalta turvalliseksi kolmanneksi maaksi.

17 Kansainvälisestä suojelusta annetun lain 86 §:n 1 momentissa vahvistetaan kumulatiiviset edellytykset sille, että kolmas maa luokitellaan turvalliseksi kolmanneksi maaksi.

18 Lain 86 §:n 2 momentissa säädetään, että tämän pykälän 1 momentissa asetettujen edellytysten täyttyminen tutkitaan tapauskohtaisesti ja kunkin hakijan osalta erikseen, paitsi jos kyseessä oleva kolmas maa on määritetty yleisesti turvalliseksi ja sisällytetty turvallisten kolmansien maiden kansalliseen luetteloon. Jos näin on, kansainvälistä suojelua hakeva voi riitauttaa turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen sillä perusteella, ettei kyseessä oleva kolmas maa ole turvallinen hakijan omissa erityisolosuhteissa. Kyseisen lain 86 §:n 3 momentissa säädetään, että ministeriöiden yhteisessä päätöksessä arvioidaan, mitkä kolmannet maat määritetään turvallisiksi tietyille turvapaikanhakijaryhmille näiden ryhmien erityispiirteiden perusteella kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyä varten.

19 Saman lain 86 §:n 5 momentissa säädetään, että jos kyseessä oleva kolmas maa ei salli hakijan saapumista alueelleen, toimivaltaisten viranomaisten on tutkittava hakemus asiasisällön osalta.

*Ensimmäinen ministeriöiden yhteinen päätös ja toinen ministeriöiden yhteinen päätös*

20 Kansainvälisestä suojelusta annetun lain 86 §:n 3 momentin nojalla hyväksyttiin ministeriöiden yhteinen päätös 42799/3.6.2021 ”Turvallisiksi määritettyjen kolmansien maiden arviointi ja kansallisen luettelon laatiminen lain 4636/2019 (A’169) 86 §:n mukaisesti” (Koini Ypourgiki Apofasi 42799/3.6.2021 ”Kathorismos triton choron pou charaktirizontai os asfaleis kai katartisi ethnikou katalogou, kata ta orizomena sto arthro 86 tou nomou 4636/2019 (A’169)”, FEK B 2425/7.6.2021; jäljempänä ensimmäinen ministeriöiden yhteinen päätös).

21 Tässä ministeriöiden yhteisessä päätöksessä Turkin tasavalta luokitellaan turvalliseksi kolmanneksi maaksi sellaisille kansainvälisen suojelun hakijoille, joiden alkuperämaa on Syyria, Afganistan, Pakistan, Bangladesh tai Somalia.

22 Ensimmäinen ministeriöiden yhteinen päätös korvattiin ministeriöiden yhteisellä päätöksellä 458568/15.12.2021 ”Ulkoasiainministerin sekä maahanmuutto- ja turvapaikkaministerin antaman yhteisen päätöksen 42799/03.06.2021’Turvallisiksi määritettyjen kolmansien maiden arviointi ja kansallisen luettelon laatiminen lain 4636/2019 (A’169) 86 §:n mukaisesti’ (B’ 2425) muuttaminen” (Koini Ypourgiki Apofasi 458568/15.12.2021 ”Tropopoiisi tis yp.ar. 42799/03.06.2021 koinis apofasis ton Ypourgon Exoterikon kai Metanastefsis kai Asylou ’Kathorismos triton choron pou charaktirizontai os asfaleis kai katartisi ethnikou katalogou, kata ta orizomena sto arthro 86 tou nomou 4636/2019 (A’169)’ (B’ 2425)”, FEK B’ 5949/16.12.2021; jäljempänä toinen ministeriöiden yhteinen päätös).

23 Tässä ministeriöiden yhteisessä päätöksessä Turkin tasavalta määritetään uudelleen turvalliseksi kolmanneksi maaksi sellaisille hakijoille, joiden alkuperämaa on Syyria, Afganistan, Pakistan, Bangladesh tai Somalia.

## Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

24 Pääasian kantajat ovat nostaneet Symvoulio tis Epikrateiasissa (ylin hallintotuomioistuin; Kreikka), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, kumoamiskanteen ensimmäisestä ministeriöiden yhteisestä päätöksestä ja toisesta ministeriöiden yhteisestä päätöksestä muun muassa sillä perusteella, että ne ovat kansainvälisestä suojelusta annetun lain 86 §:n ja direktiivin 2013/32 38 artiklan vastaisia.

25 Erityisesti pääasian kantajat väittävät yhtäältä, ettei mahdollisuutta ottaa kyseisissä päätöksissä tarkoitetut kansainvälisen suojelun hakijat takaisin Turkkiin ole taattu ”kansainvälisillä sopimuksilla”, ja toisaalta, ettei ole kohtuullisia näkymiä siitä, että kansainvälisen suojelun hakijat otettaisiin takaisin Turkkiin, koska tämä kolmas maa on vuoden 2020 maaliskuusta ja Covid-19-pandemiasta lähtien jäädyttänyt tällaisten hakijoiden ottamiset takaisin alueelleen.

26 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että todettuaan, että kumoamiskanne voitiin ottaa tutkittavaksi vain siltä osin kuin se oli kohdistettu toiseen ministeriöiden yhteiseen päätökseen, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi, että siltä osin kuin pääasian kantajat väittivät, ettei Turkin tasavallalla ole oikeudellista velvoitetta ottaa takaisin Kreikasta kansainvälisen suojelun hakijoita, tämä väite oli hylättävä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin nimittäin katsoi muun muassa EU:n ja Turkin välisen takaisinottosopimuksen huomioon ottaen, että Turkin tasavallalla on tällainen oikeudellinen velvoite.

27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sen sijaan sitä, noudattaako Turkin tasavalta tosiasiallisesti kyseistä oikeudellista velvoitetta, kun otetaan huomioon se myös Kreikan viranomaisten myöntämä seikka, että kyseinen kolmas maa lakkasi vuoden 2020 maaliskuussa ilman, että tilanne näyttäisi voivan lähitulevaisuudessa muuttua, ottamasta takaisin alueelleen kansainvälisen suojelun hakijoita, joiden hakemuksia ei turvallisen kolmannen maan käsitteen perusteella katsottu voitavan ottaa tutkittavaksi Kreikassa.

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa tältä osin siihen, että sen tuomarit ovat esittäneet tämän kysymyksen osalta kaksi eri tulkintaa direktiivin 2013/32 38 artiklasta.

29 Ensimmäisessä tulkinnassa, joka on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen jäsenten enemmistön näkemys, katsotaan, että mahdollisuus ottaa kansainvälisen suojelun hakija takaisin asianomaiseen kolmanteen maahan on ennakkoedellytys sille, että kyseinen maa määritetään mainitun direktiivin 38 artiklassa tarkoitetuksi turvalliseksi kolmanneksi maaksi, kun otetaan erityisesti huomioon muun muassa direktiivin johdanto-osan 18 perustelukappaleessa mieleen palautettu ja myös sen 31 artiklan 2 kohdasta ilmenevä tavoite varmistaa, että kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Muu tulkinta vain pidentäisi kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyaikaa ja epävarmuutta hakijan oleskelusta maassa, jossa hän on tehnyt hakemuksensa, sulkematta pois sitä riskiä, että hänet palautetaan maahan, jossa häntä voitaisiin vainota, tai kansainvälisten suhteiden häiriintymisen mahdollisuutta. Tästä seuraa, ettei jäsenvaltio voi määrittää yleisesti sovellettavalla toimella kolmatta maata yleisesti turvalliseksi, mikä sille direktiivin 2013/32 38 artiklan 2 kohdassa sallitaan, silloin, jos kyseinen kolmas maa ei takaa, että se tosiasiallisesti noudattaa velvoitettaan ottaa tai ottaa takaisin alueelleen asianomaiset kansainvälisen suojelun hakijat. Näin ollen toisesta ministeriöiden yhteisestä päätöksestä nostettu kumoamiskanne olisi hyväksyttävä.

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa kuitenkin, että toisessa direktiivin 2013/32 säännöksistä esitetyssä tulkinnassa katsotaan, että edellytys kansainvälisen suojelun hakijoiden tosiasiallisesta ottamisesta tai tosiasiallisesta ottamisesta takaisin kolmanteen maahan ei koske sellaisen normiston pätevyyttä, jolla maa määritetään yleisesti turvalliseksi, vaan joko sellaisen yksittäistapausta koskevan toimen pätevyyttä, jolla kansainvälistä suojelua koskevalta konkreettiselta hakemukselta katsotaan turvallisen kolmannen maan käsitteen perusteella puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, tai tällaisen yksittäistapausta koskevan toimen täytäntöönpanon pätevyyttä. Niinpä tämän tulkinnan mukaan toisesta ministeriöiden yhteisestä päätöksestä nostettu kumoamiskanne on hylättävä perusteettomana.

31 Tässä tilanteessa Symvoulio tis Epikrateias on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin 2013/32 38 artiklaa, luettuna yhdessä [perusoikeuskirjan] 18 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle normistolle, jossa tietyille kansainvälistä suojelua hakevien ryhmille määritetään yleisesti turvalliseksi sellainen kolmas maa, jonka osalta vaikuttaa siltä, ettei se huolimatta sitoutumisestaan oikeudelliseen velvoitteeseen sallia kyseisten kansainvälistä suojelua hakevien ryhmien ottaminen takaisin alueelleen ole pitkään aikaan (tässä tapauksessa yli 20 kuukauteen) sallinut takaisinottoa, eikä vaikuta siltä, että olisi tutkittu mahdollisuutta, että sen kanta asiaan voisi muuttua lähitulevaisuudessa?

Vai

2) onko sitä tulkittava siten, että ottaminen takaisin kolmanteen maahan ei ole kumulatiivinen edellytys sellaisen kansallisen normiston antamiselle, jolla kolmas maa määritetään yleisesti turvalliseksi tietyille kansainvälistä suojelua hakevien ryhmille, vaan että se on kumulatiivinen edellytys turvallisen kolmannen maan käsitteen perusteella tehtävälle kansainvälistä suojelua koskevan konkreettisen hakemuksen tutkimatta jättämistä koskevalle päätökselle yksittäistapauksessa?

Vai

3) onko sitä tulkittava siten, että se, otetaanko hakija takaisin turvalliseen kolmanteen maahan, on tarkistettava vasta päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä, jos päätös kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäämisestä perustuu turvallisen kolmannen maan käsitteeseen?”

## Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi ennakkoratkaisupyynnössään, että unionin tuomioistuin käsittelisi nyt kyseessä olevan asian unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä sillä perusteella, että unionin tuomioistuimen ratkaisu vaikuttaa suureen henkilömäärään ja että kyseessä oleva asia on erityisen arkaluonteinen.

33 Unionin tuomioistuimen presidentti päätti 31.3.2023 esittelevää tuomaria ja julkisasiamiestä kuultuaan, ettei pyyntöä ollut syytä hyväksyä.

34 Nopeutettu menettely nimittäin on menettelyllinen väline, jolla on tarkoitus vastata poikkeuksellisen kiireelliseen tilanteeseen. Niiden henkilöiden tai oikeudellisten tilanteiden lukuisuus, joita esitetyt kysymykset mahdollisesti koskevat, ei kuitenkaan itsessään muodosta sellaista poikkeuksellista olosuhdetta, joka oikeuttaisi nopeutetun menettelyn käyttämisen (ks. vastaavasti tuomio 22.9.2022, Saksan liittotasavalta (Viranomaisen päätös lykätä siirtopäätöksen täytäntöönpanoa), C-245/21 ja C-248/21, EU:C:2022:709, 33–35 kohta). Lisäksi on niin, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole viitannut mihinkään seikkaan, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että nyt käsiteltävässä asiassa on kyse sellaisesta poikkeuksellisesta kriisitilanteesta, jossa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset eivät muun muassa voisi toteuttaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten tutkinnan varmistamisen kannalta tarpeellisia toimenpiteitä tai joka hankaloittaisi merkittävästi yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toimintaa odotettaessa unionin tuomioistuimen vastausta (ks. vastaavasti unionin tuomioistuimen presidentin määräys 19.9.2017, Magamadov, C-438/17, EU:C:2017:723, 18 kohta ja tuomio 22.9.2022, Saksan liittotasavalta (Viranomaisen päätös lykätä siirtopäätöksen täytäntöönpanoa), C-245/21 ja C-248/21, EU:C:2022:709, 36 kohta).

## Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

### *Ensimmäinen kysymys*

35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2013/32 38 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 18 artiklan valossa, tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jossa kolmas maa määritetään yleisesti turvalliseksi tietyille kansainvälistä suojelua hakevien ryhmille, vaikka kyseinen kolmas maa on sillä olevasta oikeudellisesta velvoitteesta huolimatta keskeyttänyt yleisesti ja ilman, että näköpiirissä olisi ennakoitavissa kehitystä vastakkaiseen suuntaan, kyseisten hakijoiden ottamisen tai ottamisen takaisin alueelleen.

36 Aluksi on palautettava mieleen, että direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdassa luetellaan tyhjentävästi tilanteet, joissa jäsenvaltiot voivat katsoa kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset (tuomio 8.2.2024, Saksan liittotasavalta (Myöhemmän hakemuksen tutkittavaksi ottaminen) (C-216/22, EU:C:2024:122, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Niinpä kyseisen direktiivin 33 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetään jäsenvaltiolla olevasta mahdollisuudesta katsoa kyseiseltä hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan mainitun direktiivin 38 artiklan mukaisesti hakijan kannalta turvalliseksi kolmanneksi maaksi. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen mukaan kyseinen mahdollisuus on saatettu osaksi Kreikan oikeutta kansainvälisestä suojelusta annetun lain 84 §:n 1 momentin d kohdalla.

38 Direktiivin 2013/32 38 artiklasta ilmenee, että turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltaminen edellyttää sen 1–4 kohdassa säädettyjen kumulatiivisten edellytysten noudattamista (tuomio 19.3.2020, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa), C-564/18, EU:C:2020:218, 36 kohta ja tuomio 16.11.2021, komissio v. Unkari (Turvapaikanhakijoiden avustamisen kriminalisointi), C-821/19, EU:C:2021:930, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Ensiksi kyseisen direktiivin 38 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat soveltaa turvallisen kolmannen maan käsitettä vain, jos ne ovat vakuuttuneita siitä, että kansainvälistä suojelua hakevaa kohdellaan asianomaisessa kolmannessa maassa kyseisen 1 kohdan a–e alakohdassa nimenomaisesti mainittujen periaatteiden mukaisesti.

40 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ilmenee, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on lopullisesti hylännyt pääasian kantajien esittämän kanneperusteen, jonka mukaan Turkin tasavalta ei noudata kyseisiä periaatteita, joten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei tiedustele unionin tuomioistuimelta kyseisten periaatteiden tulkintaa.

41 Toiseksi direktiivin 38 artiklan 2 kohdan mukaan turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisessa on noudatettava kansallisessa oikeudessa vahvistettuja sääntöjä. Näihin sääntöihin on kuuluttava muiden muassa säännöt, joiden mukaan kansainvälisen suojelun hakijan ja asianomaisen kolmannen maan välillä on niin läheinen yhteys, että kyseisen hakijan on kohtuullista matkustaa tuohon maahan; säännöt menettelyistä, joita noudattaen toimivaltaiset viranomaiset voivat vakuuttua siitä, että turvallisen kolmannen maan käsitettä voidaan soveltaa tiettyyn maahan tai tiettyyn kansainvälisen suojelun hakijaan, kuitenkin niin, että näihin menettelyihin on kuuluttava asianomaisen maan turvallisuuden tapauskohtainen arviointi yksittäisen hakijan kannalta ja/tai maiden määrittäminen kansallisella tasolla yleensä turvallisiksi; ja kansainvälisen oikeuden mukaiset säännöt, joiden nojalla voidaan yksilöllisesti tutkia, onko asianomainen kolmas maa turvallinen tietyn kansainvälisen suojelun hakijan kannalta ja joiden nojalla kyseinen hakija voi riitauttaa sekä turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamisen henkilökohtaisessa tilanteessaan että hänen itsensä ja kyseisen maan välisen yhteyden.

42 Kolmanneksi direktiivin 2013/32 38 artiklan 3 kohdassa säädetään, että pannessaan täytäntöön yksinomaan turvallisen kolmannen maan käsitteeseen perustuvan päätöksen jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta hakijalle ja annettava hänelle asiakirja, jossa kyseisen maan viranomaisille ilmoitetaan kyseisen maan kielellä, että kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sisältöä ei ole tutkittu. Lisäksi direktiivin 38 artiklan 4 kohdassa säädetään, että jos asianomainen kolmas maa ei salli kyseisen suojelun hakijan saapua alueelleen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että hän pääsee direktiivin II luvun perusperiaatteiden ja takeiden mukaiseen menettelyyn.

43 Direktiivin 2013/32 38 artiklan sanamuodosta ilmenee siten ensiksi, että sen nojalla jäsenvaltio voi määrittää toisen ministeriöiden yhteisen päätöksen kaltaisella yleisesti sovellettavalla toimella jonkin maan yleisesti turvalliseksi kolmanneksi maaksi tietyille kansainvälisen suojelun hakijoille.

44 Ensinnäkin nimittäin on todettava yhtäältä, että menettelyihin, joita jäsenvaltioiden on noudatettava voidakseen vakuuttua siitä, että turvallisen kolmannen maan käsitettä voidaan soveltaa tiettyyn maahan, ja joihin direktiivin 38 artiklan 2 kohdan b alakohdassa viitataan, on kuuluttava asianomaisen maan turvallisuuden tapauskohtainen arviointi yksittäisen hakijan kannalta ”ja/tai [kolmansien] maiden määrittäminen kansallisella tasolla yleensä turvallisiksi”. Toisaalta se, että direktiivin 38 artiklan 2 kohdan c alakohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan vahvistamaan säännöt, joiden nojalla voidaan yksilöllisesti tutkia, onko asianomainen kolmas maa turvallinen tietyn hakijan kannalta, ja joissa tälle taataan muun muassa mahdollisuus riitauttaa turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltaminen sillä perusteella, että asianomainen kolmas maa ei ole turvallinen hänen henkilökohtaisessa tilanteessaan, edellyttää välttämättä sitä, että jäsenvaltion sallitaan määrittää yleisesti sovellettavalla toimella kyseinen kolmas maa yleisesti turvalliseksi.

45 Toiseksi tällainen tulkinta saa tukea direktiivin 2013/32 johdanto-osan 44 ja 46 perustelukappaleesta, joista ensin mainitussa viitataan nimenomaisesti siihen, että laaditaan ”yhteiset periaatteet, joiden mukaisesti jäsenvaltiot voivat – – määrittää kolmannen maan turvalliseksi”, ja jälkimmäisessä tiettyjen tietojen ja asiakirjojen huomioon ottamiseen, kun jäsenvaltiot ”määrittävät maat turvallisiksi hyväksymällä asiaa koskevia luetteloita”.

46 Kolmanneksi on korostettava, että direktiivin 2013/32 38 artiklassa ei aseteta sen yleisesti sovellettavan toimen, jolla jäsenvaltio määrittää kolmannen maan yleisesti turvalliseksi, pätevyyden edellytykseksi sen toteen näyttämistä, että asianomaiset kansainvälisen suojelun hakijat tosiasiallisesti otetaan tai otetaan takaisin kyseisen kolmannen maan alueelle.

47 Yhtäältä nimittäin näiden hakijoiden toteen näytetty ottaminen tai ottaminen takaisin kyseiseen kolmanteen maahan ei kuulu direktiivin 38 artiklan 2 kohdassa lueteltuihin sääntöihin, jotka ovat edellytyksenä turvallisen kolmannen maan käsitteen soveltamiselle jäsenvaltioissa. Toisaalta direktiivin 38 artiklan 4 kohdasta, jossa täsmennetään, että ”jos [asianomainen turvallinen] kolmas maa ei salli kyseisen hakijan saapua alueelleen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että hän pääsee menettelyyn [direktiivin 2013/32] II luvun perusperiaatteiden ja takeiden mukaisesti”, ilmenee implisiittisesti, että tällaisen maan luokittelu turvalliseksi kolmanneksi maaksi sopii yhteen sen kanssa, että tämä maa kieltäytyy ottamasta tai ottamasta takaisin alueelleen kansainvälisen suojelun hakijoita.

48 Niinpä viimeksi mainitusta säännöksestä ilmenee, että kun jäsenvaltio on yleisesti sovellettavalla toimella määrittänyt kolmannen maan yleisesti turvalliseksi siitä huolimatta, että kyseinen maa on keskeyttänyt kansainvälisen suojelun hakijoiden mahdollisuuden saapua alueelleen, kyseisen jäsenvaltion on taattava kullekin asianomaiselle hakijalle oikeus päästä menettelyyn hänen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa tutkimiseksi.

49 Toiseksi direktiivin 2013/32 38 artiklan asiayhteyden osalta on tärkeää ottaa huomioon direktiivin 35 artikla, jossa viitataan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen muuhun kuin tämän tuomion 37 kohdassa mainittuun tutkimattajättämisperusteeseen.

50 Kuten kyseisessä 35 artiklassa täsmennetään, tietty valtio voidaan katsoa tietyn hakijan kannalta ”ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi”, jos hänet on tunnustettu tässä valtiossa pakolaiseksi ja tämän suojelun perusteet ovat hänen osaltaan edelleen voimassa tai hän kuuluu kyseisessä valtiossa muuten riittävän suojelun piiriin, palauttamiskiellon periaate mukaan luettuna, ”edellyttäen [molemmissa tapauksissa], että [kyseinen hakija] otetaan takaisin tähän valtioon”.

51 On siis niin, että – toisin kuin direktiivin 2013/32 38 artiklan 4 kohdassa todetaan turvallisen kolmannen maan käsitteestä – kyseisen direktiivin 35 artiklassa asetetaan ensimmäisen turvapaikkamaan käsitteen soveltamiselle jäsenvaltioissa edellytykseksi se, että hakija tosiasiallisesti otetaan takaisin näin määritettyyn maahan.

52 Kolmanneksi direktiivin 2013/32 38 artiklan sanamuodosta ja asiayhteydestä pääteltävä tämän artiklan tulkinta, jonka mukaan tässä artiklassa ei aseteta edellytykseksi kolmannen maan määrittämiselle yleisesti turvalliseksi sitä, että asianomainen kolmas maa käytännössä ottaa tai ottaa takaisin alueelleen kansainvälisen suojelun hakijat, ei – toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa – ole vastoin direktiivin 2013/32 tavoitteita. Se ei etenkään ole vastoin direktiivin johdanto-osan 18 perustelukappaleessa korostettua tavoitetta, jonka mukaan muiden muassa kansainvälistä suojelua hakevien edun mukaisesti tällaista suojelua koskevat hakemukset on ratkaistava mahdollisimman nopeasti, tämän kuitenkaan rajoittamatta asianmukaisen ja perusteellisen tutkinnan suorittamista (ks. vastaavasti tuomio 29.7.2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Kuten tämän tuomion 48 kohdassa todettiin, direktiivin 2013/32 38 artiklan 4 kohdasta näet ilmenee, että sen seurauksena, että kansainvälisen suojelun hakijoiden ottaminen tai ottaminen takaisin jonkin jäsenvaltion yleisesti turvalliseksi määrittämän kolmannen maan alueelle keskeytetään, kyseisen jäsenvaltion on varmistettava, että hakijat pääsevät menettelyyn direktiivin 2013/32 II luvussa olevissa 6–30 artiklassa säädettyjen perusperiaatteiden ja takeiden mukaisesti.

54 Tästä seuraa, että mikäli osoitetaan, että jäsenvaltion yleisesti turvalliseksi määrittämä kolmas maa ei käytännössä ota tai ota takaisin asianomaisia kansainvälisen suojelun hakijoita, kyseinen jäsenvaltio ei voi katsoa direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan c alakohdan perusteella, että heidän kansainvälistä suojelua koskevilta hakemuksiltaan puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset. Kyseinen jäsenvaltio ei myöskään voi lykätä perusteettomasti näiden hakemusten tutkintaa ja sen on muun muassa varmistettava, että hakemukset tutkitaan yksilöllisesti saman direktiivin 10 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti ja noudattaen direktiivin 31 artiklassa säädettyjä määräaikoja.

55 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, tämän tuomion 52 kohdassa direktiivin 2013/32 38 artiklasta omaksuttu tulkinta ei myöskään ole omiaan poistamaan tehokasta vaikutusta kansainvälisen suojelun hakijalle myönnetyltä oikeudelta, sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 18 artiklassa ja konkretisoidaan kyseisessä direktiivissä, saada kansainvälistä suojelua saavan asema, kunhan unionin oikeudessa asetetut edellytykset täyttyvät (ks. vastaavasti tuomio 8.2.2024, Saksan liittotasavalta (Myöhemmän hakemuksen tutkittavaksi ottaminen), C-216/22, EU:C:2024:122, 39 kohta).

56 Niinpä ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2013/32 38 artiklaa, luettuna perusoikeuskirjan 18 artiklan valossa, on tulkittava siten, että se ei ole esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jossa kolmas maa määritetään yleisesti turvalliseksi tietyille kansainvälistä suojelua

hakevien ryhmille, vaikka kyseinen kolmas maa on sillä olevasta oikeudellisesta velvoitteesta huolimatta keskeyttänyt yleisesti ja ilman, että näköpiirissä olisi ennakoitavissa kehitystä vastakkaiseen suuntaan, kyseisten hakijoiden ottamisen tai ottamisen takaisin alueelleen.

### *Toinen ja kolmas kysymys*

57 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus, jonka perusteella ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voi ratkaista pääasian, joka koskee ainoastaan sellaisen normiston pätevyyttä, jossa Turkin tasavalta määritetään turvalliseksi kolmanneksi maaksi tietyille kansainvälistä suojelua hakevien ryhmille, vastaus toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen.

## Oikeudenkäyntikulut

58 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/32/EU 38 artiklaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 18 artiklan valossa,**

**on tulkittava siten, että**

**se ei ole esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jossa kolmas maa määritetään yleisesti turvalliseksi tietyille kansainvälistä suojelua hakevien ryhmille, vaikka kyseinen kolmas maa on sillä olevasta oikeudellisesta velvoitteesta huolimatta keskeyttänyt yleisesti ja ilman, että näköpiirissä olisi ennakoitavissa kehitystä vastakkaiseen suuntaan, kyseisten hakijoiden ottamisen tai ottamisen takaisin alueelleen.**

Allekirjoitukset